

Academicianul V. Postolati- 80 ani!

Dl academician V. Postolati este bine cunoscut de către comunitatea științifică din țară și de peste hotare în calitate de fondator al direcțiilor noi de cercetare privind liniile electrice dirijate și securitatea energetică. A înregistrat performanțe strălucite pe parcursul a peste 50 ani de activitate profesională în energetică, realizându-se ca savant, manager și conducător a tezelor de doctorat și consultant științific a tezelor de doctor habilitat.

În domeniul cercetare –dezvoltare este fondatorul școlii științifice „**Linii electrice dirijate**”. Ca direcție de cercetare a fost instituită de către Dl V.Postolati în perioada aa. 1966-1968, iar ca școală științifică s-a consolidat în perioada aa.1972-1980. Cercetările în cadru acestei direcții științifice s-au finalizat cu pregătirea și susținerea în centrele științifice notore a **28 de teze de doctorat** cu conferirea titlului de doctor în tehnică și trei teze de doctor habilitat în tehnică. Dl Postolati a fost conducător științific la 6 doctoranzi, dintre care **două** persoane au susținut și **tezele de doctor habilitat**. Inovația rezultatelor cercetărilor efectuate personal de către Dl V.Postolati este confirmată de 28 brevete de invenție și 21 patente obținute în alte țări pe tematica liniilor electrice dirijate (SUA, Anglia, Japonia, Canada, Germania, Franța, Suedia).

Conceptul și soluțiile tehnice propuse de realizare a noilor tipuri de linii electrice cu capacitatea de transmisie sporită - denumite Linii electrice dirijate cu autocompensare (**LEDA**) asigură îmbunătățirea regimurilor de funcționare a sistemului electroenergetic, micșorarea suprafețelor de înstrăinare a terenului la construirea liniilor electrice, diminuarea impactului negativ asupra mediului și totalmente sunt compatibile ca componente a sistemelor de transport a energiei electrice, care astăzi se dezvoltă foarte rapid în lume și au primit denumirea de rețele inteligente (smart grid). Rezultatele cercetărilor teoretice și experimentale s-au finalizat cu elaborarea variantelor de realizare constructivă ale liniilor de tip LEDA cu tensiunea 10-1150 kV de curent alternativ, elaborarea documentației de execuție a liniilor cu tensiunea 10, 35 și 110kV (Institutul de proiectare ENERGOPROIECT), construirea și punerea în funcțiune în sistemul electroenergetic național a peste 600 km de linii electrice de tip nou: cu un circuit cu fazele apropiate (10 kV), cu două circuite (35 kV și 110 kV).

Dl. V. Postolati a fost coautorul documentelor de politici energetice adoptate de organele de vârf a țării cu caracter strategic: Strategia energetică a Republicii Moldova până în a. 2010, Strategia energetică a Republicii Moldova până în 2020, Strategia energetică a Republicii Moldova până în 2030, Legea energiei regenerabile (nr. 160/2007), Schema de generare distribuită (1995-1998, 2010-2012) în baza noilor tehnologii de generare combinată - instalații cu turbine cu gaze și abur (argumentarea amplasării mini CET-urilor în 42 de localități a țării) cu puterea electrică sumară instalată de cca. 1000 MW și puterea termică instalată de cca. 1300 Gcal/h. Elaborarea balanței energetice a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2018. Implementarea generării distribuite permite ridicarea randamentului sumăr de utilizarea a combustibilului primar (gazelor naturale) cu 20-25% în comparație cu tehnologiile separate de producere a energiei electrice și termice. Se pot indica și următoarele documente de politici la elaborarea cărora a participat academicianul V. Postolati: Analiza situației din complexul energetic al Republicii Moldova și asigurarea securității energetice (a.2001); Concepții și strategii de dezvoltare a sistemului de termoficare al mun. Chișinău (a. 2002); Programul național de renovare și descentralizare a sistemului de termoficare a localităților republicii (2002), proiectul documentului „Strategia de valorificare a resurselor regenerabile energetice in Republica Moldova și în perspectivă” (a.2006), Programul de gazificare a Republicii Moldova până în anul 2005 (a.2000).

Sub conducerea și cu participarea nemijlocită a dlui V.Postolati au fost efectuate cercetări experimentale ale regimurilor de funcționare a rețelelor termice magistrale din mun. Chișinău cu formularea recomandărilor de îmbunătățire a indicilor lor de funcționare (2004-2006). În perioada 2010-2017 dl V. Postolati a abordat în cercetările efectuate problemele fundamentale ale eficienței funcționării sistemului energetic al republicii cu elaborarea scenariilor de întărire a interconexiunilor sistemului

electroenergetic cu sistemele electroenergetice ale Ucrainei și României (în baza liniilor electrice de tip LEDA 330 kV, liniilor de construcție tradițională LEA 330, 400 kV), argumentarea necesității creării stocurilor subterane de gaze naturale întru sporirea siguranței de alimentare cu combustibil în perioadele de criză, problema sporirii eficienței transformării resurselor energetice primare în energie. Recomandările și propunerile au fost transmise Ministerului economiei și utilizate la elaborarea variantei actualizate a Strategiei energetice a Republicii Moldova 2020/2030.

În ultima perioadă (aa. 1998-prezent) a fondat o nouă direcție științifică foarte actuală pentru Republica Moldova și solicitată pe plan internațional - **Securitatea energetică**. Ca linie de start a dezvoltării acestei direcții științifice a fost pregătirea de către un grup de lucru sub conducerea dlui V. Postolati a raportului „Analiza situației în complexul energetic al Republicii Moldovei și căile de asigurare a securității energetice”, care a fost prezentat în a. 2001 la ședința Consiliului Suprem pentru Securitate de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Pe această tematică s-a susținut o teză de doctor în tehnică (2003) și în stare de finalizare se află teza de doctor habilitat. Rezultatele cercetărilor în această direcție au fost expuse în 5 cărți, în care sunt abordate problemele securității energetice ale țării. Ca rezultat util al acestor cercetări se poate indica completarea bazei de date privind dezvoltarea sectorului energetic și posibilitatea de prognozare a nivelului securității energetice pentru diferite scenarii de funcționare a sistemului energetic condiționate de evoluțiile factorilor interni și externi de influență. De asemenea, ca un rezultat aplicativ ale acestor cercetări se poate indica scenariul de dezvoltare a capacităților de generare, utilitatea participării Republicii Moldova la proiectul de formare a sistemului electroenergetic unificat Est-Vest și a sistemului electroenergetic regional din zona Mării Negre. Au fost executate calcule ale regimurilor normale și de avarie pentru diferite nivele de integrare a sistemului electroenergetic național în sistemul electroenergetic unificat (2004-2017), elaborarea și argumentarea recomandări privind eficientizarea funcționării sistemului energetic al municipiului Chișinău în funcție de sezonul de funcționare. Eficiența acestor recomandări, care în prezent sunt implementate se estimează la cca 70 milioane lei pe an.

Ca organizator al științei a fondat Laboratorul linii electrice dirijate în cadrul Secției de Cibernetică Energetică a AȘM (a.1972) , iar ca director a contribuit la reorganizarea acestei secții în Institutul de Energetică al AȘM (a.1991).

Dl. V. Postolati a publicat 248 de lucrări științifice în ediții din țară și de peste hotare, inclusiv 7 monografii, autor a 25 de brevete de invenție și a 21 patente obținute peste hotarele țării, participant la multiple manifestări științifice din țară și de peste hotare. În a. 2005 la inițiativa dl V. Postolati a fost organizată Conferința internațională „Energetica Moldovei -2005”, rezultatele căreia au servit ca bază la elaborarea Strategiei energetice a Republicii Moldova până în 2020, care a fost adoptată de Guvern în 2007.

Dl V. Postolati a fost redactorul științific al culegerii tematice „ Linii electrice dirijate” (total editate 20 de culegeri), iar în prezent este redactorul șef a revistei științifice cotate de CNAA (categoria B) **PROBLEMELE ENERGETICII REGIONALE**, care se editează din a. 2005, este membru al redacției revistei «Экономика региона», editată de secția științelor umaniste și de secția Academiei de Științe a Rusiei din regiunea Ural.

Rezultatele activității de cercetare și în domeniul organizării științei ale Dlui V. Postolati sunt bine cunoscute în Republica Moldova și apreciate la justa valoare (Premiul Prezidiumului AȘM-1988, este inclus în Cartea de Aur a Academiei de Științe a Moldovei), precum și în țările CSI (deținător al Diplomei a trei Academii de Științe a Ucrainei, Bielorusiei și Moldovei pentru rezultate în cercetare, a.a. 1999 și 2012, decorat cu medalia „50 ani ai cosmonauticii” în a. 2011), inclusiv și de comunitatea științifică internațională (este inclus în ediția Institutului Bibliografic American, a. 2002, p.336), membru al organizațiilor internaționale pe profilul energiei (Comisia pe energetică a Academiei Române din a. 1995; reprezentantul Republicii Moldova în cadrul BSRCE în perioada aa.1997-1998, Bulgaria, Sofia și în Secția Energetică BSEC aa. 1997-1998, Turcia, Istanbul).

Angajații Institutului de Energetică al AȘM îl felicită din tot sufletul pe dl academician V. Postolati cu jubileul de 80 ani și îi doresc sănătate și noi realizări în domeniul cercetării și implementării lor în sectorul energetic.